

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

ՊՈՒԼՏԱՐԻԱ

Տարեկան 12 ծր.

Վեցամսեայ 6 ծր.

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ

Ներկա թիւը մեկ ծրարով

Տարեկան 14 ծր.

Վեցամսեայ 7 ծր.

ԱՍԵՐԻԱ

Տարեկան 2 60 Տօլ.

Վեցամսեայ 1.50 Տօլ.

ԿԱՆԽԻԿ

ԽՈՒՆԻՍԻՄԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵԹ.

Լ Ր Ա Վ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Յ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏՆԵՐԱՅԻՆ ԲԱՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ի ԵՄԵՐԱԹ

Հ Ա Ս Տ Ի

Redaction du Journal

«Irayounk»

(Bulgarie) VARNA

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Иравунк»

ВАРНА

Գրութիւնք եւ չեմ
տրոսիր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՕՆԿՐԷՍՐ

—*—

Կովկասէն Արդեմիտու ստորա-
գրութեամբ հայ յեղափոխ. ըն-
կերներու ուղղեալ կողմը մեզ կը
վերջիջեցնէ Մուրատի առաջար-
կը Հայկական Գոնկրէս մը գում-
արական միութիւն կամ գէթ
համերաշխութիւն գոյացնելու
համար հայ յեղափոխական խում-
բերու և կուսակցութիւններու
մէջ:

Մուրատին այդ կողմը թէ և ոչ
բայց բոլորովին անժամանակ չէր
երբ հրապարակ նետուեցաւ
Տարբեր կուսակցութիւններ ժա-
մանակ ունէին իրենց ընդհա-
նուր ժողովներուն մէջ այդ կա-
րեւոր խնդիրը անգամ մըն ալ
չըլծէին նկատի առնելու վերկ-
Հնչակեան կուսակցութիւնը որ-
չափ որ իր մէջ պառակտեցաւ
անոր երկու հատուածներն ալ
Մուրատի առաջարկին համակեր-
պելու որոշ տրամադրութիւն
ցոյց տուին: Դաշնակցական կու-
սակցութիւնն ալ երկար ժամա-
նակ ունէր իր վերջին ընդհ-
ժողովին մէջ համերաշխութեան
մասին յստակօրէն բան մը ըսե-
լու վերջապէս: Առայժմ թէ և
չենք գիտեր Դաշնակցութեան
որոշումը Մուրատի այդ կողմն
ի պատասխան, քանի որ հրատա-
րակութեան չեն տրուած գեռ-
Ընդհ. ժողովին որոշումները,
բայց իրաւունք ունենալ կը
կարծենք ակնկալելու որ նպաս-
տաւոր պատասխան մը տալ ո-
րոշումը ըլլայ հոն, այդ ժողո-
վին մէջ, ուր օտար յեղախա-
կան կազմակերպութեանց հետ
համերաշխիւ որոշումը ըլլալը
պաշտօնապէս ծանուցին Դաշնակ-
ցական օսկանները: Ինքնէ կա-
րելի է երեւակայել որ օտար-
ներու հետ համերաշխիւ որո-
շում տուող հայ կազմակերպու-
թիւն մը Հայերու հետ չը հա-
մերաշխիւ որոշում տուած ըլ-
լայ:

Ուստի կը սպասենք այդ առա-
ջարկը իրագործումին և տղ-
մասին Մուրատէն գալիք տեղե-

կութիւններուն, իր ստացած պա-
տասխաններուն համար:

Հոս կարտատպենք Արդեմիտու-
սի կողմը:

Յեղափոխական ընկերներ

Բաւական ժամանակ է, ինչ մեր ա-
մեն սիրուած ՄՈՒՐԱՏԸ, իր «Ա-
ԻՆԼԻ ԼԱԻ Ե ՈՒՇ, ՔԱՆ ԵՐԲԵՅ» խմբ-
ագրութեան յօդուածով, կոչ էր անում
բոլոր յեղափոխականներին, առանց
կուսակցական կառուցման, մտածել,
քանի որ չէ, գումարելու մի կՕՆԳ-
ԲԵՆ, որ մի կողմ թողնելով կոյր կու-
սակցականութիւնը և թայֆայական-
նութիւնը, մեղցներ խորհէր միահա-
մուտ ոյմերով օգնութեան հասնելու
խնդ, տանջուած և. 1895-96ի կոտո-
րածնորից յետոյ լքուած Տաճկահայ
ժողովրդին:

Ոչ միայն գիտակից բոլոր յեղափո-
խականներին համար մեծ ցաւ պիտի
լինի, եթէ այդ ԿՕՆԳՐԵՍԸ չգումարուի,
այլ անոր ուշանալն իսկ դատաւար-
տելի պիտի լինի և. զօրաւոր ապա-
ցոյց մեր քաղաքական տհասութեանը:

Յեղափոխական ընկերներ

Տաճկա-Հայկական Դատի համար
գործող իւրաքանչիւր հայ յեղափո-
խական կուսակցութեան պարտաւա-
նութիւնն է որ առաջ գլուխ բերել
ամենիս համար փափաքելի այդ Հա-
մագումարը:

Մեր կուսակցութիւնները, եթէ ու-
զում են հարազատ թարգմանը լինել
ժողովրդի կարիքներին և պահանջ-
ներին, նրանք պիտի աճապարեն որ
առաջ արձագանք տալ և իրականել
այդ համակրելի և աջարկը:

Իսկ է, որչափ իրար հարուածեցինք,
նոյն իսկ իրար կոտորեցինք... Մո-
ռանք տխուր անցեալը և իբրեւ
ժողովրդի ցաւ երկ թարգմաններ, ձեռք
ձեռք տալով, որ առաջ, ժամ առաջ
աշխատենք ի մի գումարուել և մի-
ջողներ մտածել այն ժողովրդի մասին
որի մեծ և արեւան հատուածներն ենք
մենք: Յոյց տանք աշխարհին, որ մենք
իրօք արժանի ենք Արեւելքի կուլ-
տուրներէնք անուանուելուն և
մեր համերաշխութեամբ ու միութեամբ
իջեցնել քաղաքի օրհասական հա-
րուածը այն բռնակալ չէնք, որ ըս-
պանուած մեզ թաղել իր փրտակ-
ներին տակը:

Յեղափոխական ընկերներ

Տարիներ ընթացքում Տաճկահայ
ժողովուրդը իր ցաւերի ամօքումը քե-
զանից է սպասել, քո անունով է երդ-
ուել և քո իրաքանչիւր խօսքը նրա
համար սուրբ է եղել: Յոյց տուր որ
արժանի ես այդ բարձր վստահութեանը
—աղիտացիա մղիր շո շրջանում և

աշխատիր անկեղծ ու պարտաճանաչ
յեղափոխական տարրերին ի մի գո-
մարել և մտածել բարոյքելու այն
ժողովրդի վիճակը, որի անունով գոր-
ծում ես դու, որի համար մոտացիկ ես
եւ՝ տուն, եւ՝ ր՝ տանիք, եւ՝ հայր,
եւ՝ մայր, եւ՝ հանգստութիւն, եւ՝
կիանք... —այդ բոլորը նուիրելով մի
խնդ, տանջուած, ստրկազած ժողովր-
դի բարօրութեան Ս. Գործին:

Հեռու՝ մեզանից կոյր եռամսիկութիւն
և թայֆայականութիւն: Հաւաքուիք
խտացնել մեր շարքերը և միահա-
մուտ ոյմերով գրոհ տանք ընդհանուր
թշնամու վրայ ու մեր կիանք գիւղը
կեանք տանք իրաւագործ մի ժողո-
վրդի:

Արեւմտի ի գործ ընկերներ,
Յառաջ յանուն սուրբ և վեհ մի
գործի:

ԱՐՏԵՄԻՈՒՍ

Թիֆլիս, 6 Մայիս

ՀԱՅԱՆՊԱՍՏ ՇԱՐԺՈՒՄ
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

—*—

Նիւ Հէյքընի հայրուն մէջ գնա-
հատելի ջանքեր սկսած են երեւան
գալ հայանպաստ քայլեր առնելու:
Տեղին Հայ Ուսանողական Միու-
թիւնը, որու անդամներն շատեր են
համալսարանի աշակերտ կամ նախկին
չըլնաւարաններ են, յիշատակագիր մը
ղրկած են Նախագահ Ռուզվելթին,
խնդրելով մասնաւորապէս հայկական
խնդիրն և Հէյք համաժողովին ներ-
կայացնել:

Թարգմանաբար մէջ կը բերենք հոս
այդ յիշատակագիրը:

Ն. Վ. մեծ. Թէօտոր Ռուզվելթ
Նախագահ Մ. Նահանգներու
Ուսանողական Ս. Ս.

Տէր,

Դուք վստահացուցած էք մեզ որ ոչ
միայն կը շահագործուիք ուղղամտու-
թեան, խաղաղութեան եւ մարդկու-
թեան վերաբերեալ խնդիրներով, այլ
և մասնաւորապէս շահագրգռած էք
թիւրքիոյ հպատակ բազմաշարժար հա-
յերու արդար դատով, ձեր պաշտօնա-
կան նամակներուն մէջ յաճախակի պա-
ղապարտելով Թիւրք կառավարութեան
յոռի վարչութիւնը և ձեր անկեղծ
համակրութիւնը ցոյց տալով գթախա
զոհներուն:

Մենք, Ամերիկայի Հայ Ուսանող-
կան Միութեան անդամներս, խորապէս
կը գնահատենք այն ինչ որ գուցէ և
ձեր ժողովուրդը բրած էք մեր թղթին
և այս պատեհ առիթով, մենք նորիւ-

րախոյս կառնենք և մեր աչքերը կը
դարձնենք ձեզի՝ Մ. Նահանգներու
Նախագահին, իբր միակ գերազանցա-
պէս ձեռնասան ձեռն որ կրնայ թիւրք
կառավարութեան տակ ճնշուած ցեղե-
րուն նոր կեանք և յոյս բերել:

Մենք կընդունինք թէ Մ. Նահանգ-
ներու կառավարութիւնը չի կրնար հե-
ղինակաւոր կերպով դիմել Պէոյնի
դաշնագրութեան պայմաններուն որուն
ստորագրողներն մէկը չէ ինք. բայց
հանգուցեալ քարտուղար Հէյ ցոյց տը-
ուած թէ ան (Մ. Նահ.) կրնար թա-
խանձանօք դիմել անոր մէջ պարու-
նակած սկզբունքներուն, որովհետեւ
անոնք սկզբունքներն են միջազգային
օրէնքի և յաւիտենական արդարու-
թեան: Արդ, մենք թախանձագիրն կը
խնդրենք ձեզմէ, իրաւասութիւն տալ
Մ. Նահանգներու խաղաղութեան պա-
տիւրակներուն և թելադրել անոնց որ
գործածեն բոլոր արդարացի և արմա-
տական միջոցները, ապահովելու համար
տանջուող հայերու դրութեան նկա-
տառութիւնը և Հէյի առաջիկայ իրաւա-
րար ստեանին կողմէ, գթազգ հայ ժո-
ղովուրդին անձի, սեփականութեան,
կեանքի և պատուի ապահովութիւնը
երաշխաւորելու նպատակով:

Մեծայարգ Գարտուղար Ռուզ լաւ
կերպով արտայայտած է, ըսելով՝
«Թիւրքիոյ հպատակ հայ ժողովուրդին
տանջանքները բարձրագոյն կաղաղա-
կեն դարման և հատուցում: Մենք
պէտք չենք տեսնել ձեզի յիշեցնել
այն անգթութիւնները, որ թունդ հա-
նցին ամբողջ քրիստոնէայ աշխարհը:
Դաղաքակիրթ աշխարհը որչափ տոնն
նորոգամիտ աչքով պիտի նայ արեւելի
և չարչարանքի այս սարսափին: Ո՞ր-
չափ ատեն պիտի թոյլատրուի որ օս-
մանեան կառավարութիւնը չարուհա-
կէ սխտէմաթիկ բնաշնչութիւնը իր քրիս-
տոնեայ արեւելեան:

Եւրոպ. և պետութիւնները մէկէ
աւելի անգամներ փորձած են հաստա-
տել խոստացուած և փափաքելի խո-
ղաղութիւնը, բայց բազմապէս
անյաջող գտնուած են ձեր փսմու-
թեան ծանօթ պատճառներով: Ուրեմն
որո՞ւ պիտի նայինք մեր Մերձաւոր
Արեւելքի դժուարակեանքներն խնդրի խա-
ղաղ լուծումին համար, եթէ ոչ անոր
որ խաղաղութիւն բերաւ Հեռաւոր Ա-
րեւելքի մէջ: Ասոր համար, ուրեմն,
մենք ձեզի կը դիմենք յանուն ճշմար-
տութեան և մարդկային եղբայրու-
թեան: Մենք համոզուած ենք թէ տա-
ռապող հայերու հարցը և Հէյի համա-
ժողովին մէջ նկատի առնուելու հա-
մար ձեր վստահութեան կողմէ ըլլալիք
ջանք մը, պիտի պաշտպանուի Աս-
լանտեանի երկու եղբայրներուն վրայ
գտնուող հանրային կարծիքին, որուն

արդիւնքը կրնայ ըլլալ միայն երկար ատեն փորձուած բարենորոգումը բերել Հայաստանին:

Յուսարով որ մեր խոնարհ խնդիրքը պիտի արժանանայ ձեռք վստահութեան խնամոտ նկատողութեան, եւ չնորհակալ ըլլալով ձեռք, կը մնայ խորին յարգանքով:

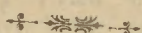
Ի դիմաց Ամերիկայի Հ. Ո. Մ.-թեան նախագահ Բարտոլոմայ Յ. Մ. Բատուրեան Մ. Թ. Բալայճեան Նիւ Հէյվըն, Բանն, 16 Մայիս

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք թէ Նիւ Հէյվընի մեր հայրենակիցները չեն ուզեր բաւականանալ այդչափով եւ պատրաստութեան մէջ են, քէնէնէն թէ թէ նահանգի բոլոր նշանաւոր ամերիկացիները հրաւիրել մեծ ժողովի մը եւ հոն որոշում մը քուէարկելով զըրկել նախագահին:

Պ. Բէկպաշեան եւ Տատուրեան, Նէյլ համալսարանի ընթացաւարտներն, եւ Նիւ Հէյվընի մէջ յայտնի անձնաւորութիւններ, եռանդուն գործունէութիւն մը ցոյց կուտան այս ուղղութեամբ եւ վստահ ենք որ իրենց ջանքերը յաջողութեամբ պիտի պսակուին:

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»

ՍՈՒԼԹԱՆԸ ԵՒ ՍՐՍԲԵՐԸ

Վերջերս ծանուցուեցաւ թէ Սուլթանը յանձնախումբ մը կազմած է նըշանաւոր զօրավարներէ եւ ուղեւորներէ բաղկացած, եւ Նիւ Հէյվընի մէջ ապաստան Արար ցեղերու տրտուեցնելու լսելու եւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար: Թէեւ այս քայլը շատ ուշ առնուած է, բայց յուսանք թէ պիտի յաջողի Նիւ Հէյվընի մէջ երկար ատեն տիրող քաղաքական պատերազմը աղէտալի հետեւանքներ ունեցած է ոչ միայն ժողովուրդին համար, այլ նաեւ Սուլթանի ազդեցութեան համար: Երեք տարիէն աւելի կրնէ որ Արար ցեղերը տուրք վճարած չեն, ոչ ալ բանակի համար սովորական զինուորները հայթայթած են: Ապաստանութիւնը ալ կարող եղած է, ըմբոստները յաճախակի յաղթած են թուրք բանակին՝ մեծ վնասներ տալով, եւ Սանաթի պէս կարենոր ամրոցներ գրաւած են՝ զէնքեր ու հրետանի մեծ պաշարով միասին: Սուլթանի զինուորներէն ամբողջ գումարտակներ դատարկ եղած են ու

թշնամիին կողմը անցած են բոլորովին: Անցեալ տարի երբ Արարեան Սանաթի պաշարեցին, թուրք կառավարիչը անձնատուր եղաւ, պահակները գերի տուրուեցան եւ սպաները հրացանի բռնուեցան, իսկ այն զինուորները որ չուզեցին թշնամիին միանալ, Հոսէյտայէն նաւ դրուեցան դէպի Աքապու: Նիւ Հէյվընի վերստին նուաճուած անոյտ գործ մըն էր, որով Ապալիչ Համիտ խելացի բան մը ըրած է՝ ատանկ ջանք մը հրաժարելով, Նիւ Հէյվընի Սուլթանի յանձնախումբը կարենայ գոհացնել ապաստան ցեղերը՝ անոնց ինքնավարութիւն առաջարկելով, ինչպէս տարիներ առաջ եղաւ Լիբանանի համար: Արարեանը պիտի ազատին թուրք վաճառիչներու հարստատրիչ տուրքերէն, բոլոր ժամեւակները պիտի ուրախանան եւ իրարմէն ալ ոյժ եւ ազդեցութիւն պիտի չանին:

Մենք անգլիացիներու ալ շատ պիտի ուրախանանք՝ եթէ ասանկ խաղաղ լուծման մը հասնին: Որովհետեւ այն ատեն՝ Եգիպտոս, Սուտան, Ասիոյ եւ Հնդկաստան պիտի ազատին անձկութեան տեւական պատճառ մը եւ մեր Մահմետական հպատակները կրօնական վրդովմանք չպիտի ունենան:

Պոստի գերմանական դեսպանը՝ Սուլթանին կաթնեղորձ Զէհիմ փաշայի աքսորութիւնը պահանջեց: Հաւանական է որ, իր այդ սէջ ընթացքով, Հոսէյտային աչքերը բացաւ՝ գերմանական յարձակումի ծանր վտանգին գէժ, որ կը սպառնայ իր կայսրութեան: Վերջերս Սուլթանը, իր երկրին մէջ, անգլիական ձեռնարկէր: Երբեք յարաճուն համակրանք մը ցոյց տալով, ապացոյց մը տուաւ թէ, Գերմանիոյ հանդէպ իր զգացումները զգալի կերպով փոխուած են: Պոստի քարափնեբուն շինութիւնը հակառակ գերման դեսպանին ընդդիմութեան յանձնուած է անգլիոֆրանսական յանձնախումբի մը Տիգրիս գետին երկայնքը ոռոգումներու գործին ալ յանձնուած է Անգլիացիի մը, կը յուսանք թէ ասոր նման ուրիշ գործերու շինութիւնն ալ կը յանձնուին անգլիացի գրամատներէն, որոնք հայրային շինութեանց մէջ իրենց ունեցած կարողութեանը ապացոյցը տուած են թէ Հնդկաստան եւ թէ Եգիպտոս: Եգիպտոսի եւ Տիգրիսի ընդմիջումը հոսիսներուն սոսկումը՝ Միջագետքը Եգիպտոսի չափ հարուստ պիտի ընէ, ուրիշ սեռապէս պիտի օգտուին թուրքերոյ ելեւմուտքն ու Անգլիոյ եւ Հնդկաստանի առեւտուրը:

Արդեօք չափ քան սպասած կրկանք

եթէ Սուլթանին բարեկամական տրամադրութենէն օգտուելով համոզեցնէր զինքը որ Պաշտաւն ու Գովէթը Պարսից ծոցին վրայ, միացնող երկաթուղիի արտօնութիւնը մեզի յանձնէ: Բայց Միջագետքի մէջ, հանրային շինութեանց եւ Պաշտաւի երկաթուղիին յաջող աւարտումը կախում ունի Սուլթանի պաշտպանութենէն եւ Արար ցեղերու հաւանութենէն: Այս պատճառաւ, Սուլթանի յանձնախումբին եմէն երկաթուղիի յաջողութիւնը շատ կարեւոր է: Միւս իողմէ յանձնախումբին գործը շատ դժուարին է, որովհետեւ, իրենց ներկայ յաջողութիւնը գրաւական մըն է ապագայ յաղթանակներու: Բայց ասիկա զնորք մըն է, որովհետեւ, գիտենք թէ Սուլթանը շատ դիւրութեամբ կրնայ գերման կայսեր օգնութիւնը ստանալ՝ եթէ խնդրէ եւ օւղիակեղծ կրնայ ազդեցութիւն կրկին նուաճել ամբողջ Արարեան:

Իրաւ է թէ այս տեսակ օգնութեան մի գինը շատ ծանր պիտի ըլլայ, որով Սուլթանը չի պիտի ուզէ վճարել, բայց յուսահատական գործերու հոգեմէն յուսահատական դրամները կը պահանջեն:

Պատե՛հ առի՛ծն է որ Անգլիոյ նախադասները Սուլթանին ուրախանաւ: Թիւրք չահին երբ, ապաստան հպատակներուն միջեւ միջոցորդներ ուղարկելու հազարաւոր տարի մըն է եւ կը յուսանք թէ Սուլթանը իրենց հետ իրարմէն կ'առնէ: Կամ Հնդկական կառավարութեան միջոցաւ եւ կամ ուղղակի, պիտի օգտուի անկէ:

Հաւանական է որ անկախ գեղապետները, որ հիմա Արարեան Դահլիշներէն մը կազմած են եւ իրենց բուն իրարմէն ընտրած են, չուզեն հաւատալ Սուլթանի յանձնախումբին տաղարկներուն անկեղծութեան եւ զովականին իրենց յաղթութեանց արդիւնքէն հրաժարի: Այդ պարագային, Անգլիայէն գաւառ ուրիշ երկրի մը չիկայ որ տնքան վտանգութիւն չեն ընդունիր: Եթէ Լորտ Պիթերսֆիլդ իր յայտարարութեամբ խոստացայ՝ ժամհարէն գիտենք թէ ինչ պիտի ընէր:

«ԿԼՈՊ»

ՄՇԱԿ

Օրաթերթ քաղաքական, գրական Բաժնեգիրք՝ Եւրոպայի համար 30 ֆր. Ամերիկայի համար 6 տոլար, Պարսկաստանի եւ Ռուսաստանի համար 10 ռուպլի տարեկան:

Հասցէ՝ Խմբագրութիւն «ՄՇԱԿ» Կովկաս Թիֆլիս

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏՈՒՄԱՅԻՆ ԼՈՒԽՈՒՄԸ

Բեգրսպուրկ 5 Յունիս

Տուժան յամառութեամբ մերժեց ընդունիլ այն բոլոր օրինագիծերը որոնք կը վերաբերին ընդհանուր անդորրութեան եւ որոնք վարիչ շրջանակներէն անհրաժեշտ նկատուած են իրենց ապահովութեան: Այդ յամառութիւնը ամենագէշ տպաւորութիւն առաջ բերաւ Տուժային լուծումը այլեւ միայն քանի մը օրուան գործ կը նկատուի: Այսինքն կը սպասուի որ քանի մը օրէն Տուժան լուծուի: Ամեն պարագայի մէջ այդ որոշումը է արդէն կայսեր մտքին մէջ(?): Միակ դժուարութիւնը նախարարացեալ Սթոլիբինի ընդդիմութեան մէջ կը կայանայ: որովհետեւ անոր ճակատագիրը կապուած է Տուժայի ճակատագրին հետ եւ որ չուզեր իր պաշտօնը ձգել իրեն հակառակորդ Գ. Բալայճեանի, որ իրեն պիտի յաջորդէ կը կարծուի: Նաեւ հաւանական յաջորդ մը ըլլալ կը թուի կոմս Վիթթէն եւ սա ամեն ջանք կը թափէ Սթոլիբինի յաջորդելու համար, բայց կասկածելի է որ յաջողի: Երկրագործական նախարար իշխան Վասիլչէքով իր հրաժարականը տուաւ որպէսզի կարենայ նոր դահլիճին անդամակցել:

ԹՈՒՐԿԻՈՅ ԵԼԵԻՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱԳԸ

Պոլիս 14 Յունիս

Դրան եւ Հանրային Պարտուց վարչութեան մէջ անհամաձայնութիւն մը սկսած է, որ պատճառ պիտի ըլլայ յապաղեցնելու մաքսերու յաւելման գործը որ այս ամսու գլուխ գործադրութեան դնել որոշուած է: Կառավարութիւնը կը մերժէ յամառօրէն ելեւմտական Հանրային Պարտուց վարչութեան պաշտօնեաներուն հակակշիռն ենթարկել կայսրութեան ամեն մէկ մաքս:

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

80

ԱԽԱԶԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ԶՈՐՐՈՐԻ

ՆԱԽԱԶԱՆԸ

(Շար. նախորդ թիւէն)

— Ըսելէ թէ՛ այդ ըսած Աւագակապտիկ զուգորդ չէր որ ասօք փառք կը բերէին: Ինչհետեւ Աւագակապտիկ ժպիտը խղճով իր զոյգը ցոյց չըրթանք վրայ:

— Ի հարկէ... որովհետեւ անկից քանի մը օր ետքը կառավարութեան թղթատար փոխտնի դէմ կեդիւ Աւագակապտիկ, կը մերկացնէ ու ամենուն

աջ ակնջը կտրելով տոպրակի մը մէջ կը լեցունէ եւ կըսէ. «Աստուք նուէրս ներս թող ըլլան... տարէք Շաքիր փաշային որ սուլթանին զրկէ... Գաղթէք... խեղճ գեղացիի գլուխին տեղ հազարաւորներ պիտի ձգեմ... բայց ոչ թէ ձեզ նման անասուններ սպաննելով, այլ՝ Շաքիրներ սոսկան...» Կառավարութիւնը չը գիտեցաւ ինչ որ նել... այս անգամ տխրահալ Սաէտին փաշան առաջ տնցաւ: Շարաթներով անոր հետքը փնտրեց ու նորէն վերադարձաւ: Անանկ կը պատմին թէ՛ մէկ օրուան մէջ տեսնողներ եղած են զինքը շղթայ լեռներու վրայ ու անագին մղոններով հեռու: Պանտ-Մահու անուն գետին քովիբոյ Գիտէ՛ք որչափ հեռաւորութիւն է քանի մը փոխապէս երկու օրուան ճամբայ մըն է:

Աւագակապտիկ չը կրցաւ ժպիտը զսպել: հետեւաբար, բացաղանջեց: — Օ՛ր ատկէս շատ խոշոր ատասպել մը եղաւ: հայր սոյրբ... արդեօք

հաւատացողներ ալ կան: — Ինչպէ՛ս չէ... ոչ թէ ռափկ դասակարգը միայն այլ նոյն իսկ զինուորական բարձր շրջանակներու մէջ կան հաւատացողներ: Երեք վանահայր: — Բնտոյ ինչ եղաւ այդ մարդը: — Ով գիտէ... ըսած պատմութիւնս կատարածէն շատ առաջ էր... անկից տար անէր մանուկն ուրաջաւ մեր երկրին մէջ: Ատեն մը անանկ յուր տարածեցին թէ սպաննուած է... յետոյ իրենէ բերան ըսողներ եղան թէ Երեւանի է: Բայց արտասահման կը պահուէ... վերջապէս որոշ տեղեկութիւն: Ինչ կրնար տալ: — Կենդանի ըլլալու չէ, հայր սոյրբ եթէ ոչ ատանկ մարդ մը չը կրնար արտասահման մնալ: Ինչեւ: հիմա անպատճառ կը վերադառնար: — Ես ոչ ձեռք գազափառն եմ, որ վնասեմ այդ ոգին ունեցող անձ մը: Ինչ վախճար ոչ գնդակէ ոչ ալ տան:

Ջանքէ: Ախ, անպատճառ սպանուած է... — Մի վշտանաք... Աստուած անոր պէս շատ մը հսկայ Աւագակապտիկներ այս ստեղծել: Միայն թէ՛ ուստեք լուծել անոր վրէժը... — Այո՛, կը հաւատամ... բայց... Վնասօր դէմքը մեղացաւ, ինչպէս ապառաժ մը, որուն վրայ կիշայ փութորկալից ամպ մը: Այդ յանկարծական երեւոյթը հոգիին վրդովեցէր, ու պատուեցաւ իր բովանդակ դառնութեամբ: Այլ չը կրցաւ իր խօսքը առաջ տանիլ... չը կրցաւ արտայայտել մտքէն անցածը... չը կրցաւ ըսել: «Բայց ո՛ր են ասոնք... ո՛ր են Աւագակապտիկներն անոնք... ո՛ր օրուան կը սպասեն... միթէ՛ չեն տեսներ թէ երկրին տիրեն ասոնք կերթայ թէ ազգ մը ամբողջ կրակներու մէջ է եւ թէ հայր քնաթիռ կը ըլլայ...» — Աս Աւագակապտիկ կոչուած մարդերնից ո՛ր կուսակցութեան կը պատ-

սատուներ, որպէսզի անոնք հսկեն յաւելեալ տուրքին վրայ, կառավարութիւնը տար հակակշիռ պաշտօնեաներու հոն ներկայութիւնը առաջին քայլը կը նկատէ Թիւրքիոյ բոլոր երկրաւորներ վրայ եւրոպական հակակշիռը (գոնթաօ) հաստատելու:

Բայց չը վախցուիր որ Դուռը տեւական ընդգրկութիւն մ'ընէ, որովհետեւ յայտնի է թէ իր այժմու գրաւական կացութիւնը շատ չփոխեցրիչէ: Իրեն պէտք է անհրաժեշտօրէն առնուազն 1 միլիոն օսմ. լիրա, որով վճարէ առաջին պաշտօնէից յետեւալ ամսականներէն մէկ մէկ ամսական: Երկրորդ՝ Մակեդոնիոյ երկրաւորներն ի նպատակ իր տուրքը, երրորդ՝ Գրուպ գործարանին ունեցած պարտքին մասնավճարը և չորրորդ՝ Սուլթանին ազլիկներուն ամսանութեան ծախքերը: Եւ թէ այս անհրաժեշտ գումարները իրաւ ելցնենք երկաթից միացման համար հարկ եղած երկու միլիոն լիրայի գումարը, կրնայ կանխատեսուիլ թէ շատ դիւրին պիտի խորտակուի Դրան այժմու ընդգրկութիւնը մաքսատանց մէջ եւրոպական հակակշիռ հաստատելու մասին:

ԴԱՐԱՒՈՐ ՏՈՒՆԸ

(ԵՐԿՐԻ ՍԶԳՍԵԻՆ ԿԵԱՆՔԷՆ)

Ա

Փոքր Հայաստանի հիւսիսային ներքնացամաքին մէջ կը գտնուի Բ. անուն անշուք աւան մը, զոր այս պատմական յիշատակութեան մէջ պիտի յորջորջեմ Բ. անունով:

Սա ունեցած է իր նշանակելի անցեալը հոռովմէական եւ հայկական հարստութեանց միջեւ մղուած պայքարներուն ատենները, եւ՝ ուր գեռ կը մնան՝ իր անցեալի մեծութեան հետքերը — բերդական ամրութեանց թեկորներ, հնազարեան շէնքերու աւերակներ, եւն. — որոնց ամբողջութիւնը

կանէր, աւելծուց լեռներու հսկան՝ իր հալածմանը փոխելու գիտումով մը:

— Ոչ մէկ կուսակցութեան չէր պատկանէր Անոր աջ բազուկներէն վանական ու ներսէս Արծրունի անունով անձնուրացներ:

— Վանական ըսի՞ք...

— Այո:

— Կեղծանուն է:

— Ի հարկէ, բայց ժողովուրդը միայն այդ անունն տակ ճանչցաւ, զինքը:

— Ան ո՞ւր է:

— Կոտորածի ատեն՝ ապստամբական կոթի մը մէջ սպաննուեցաւ ու մարմինը մնաց Արարոց Հրապարակին վրայ երեք օր:

— Հապա՞ ներսէս Արծրունին...

— Յայտնի չէ... անոր մարմինը չը գտնուեցաւ:

Աւագակապետը նաակցաւ թէ՛ խեղճ միամիտ կղերականը հաւատացած էր որ Աւագակապետն ու ներսէս Արծրունին չէրին անձաւորութիւններ

նը անխուսէ վկայութեամբ մը կը հաստատեն, քանի մը տասնեակ դարեր առաջ, հոն՝ ընդարձակ քաղաքի մը գոյութիւնը, եւ մանաւանդ կատարուած ահաւոր անցքերն ու աւերումները:

Այս աւանը նիւսիսէն ու արեւելքէն շրջապատուած է անտառոտ լեռներով, որոնց չորիւնները իրարու միացած՝ կ'երկարին դէպի արեւելք, մինչեւ Պոնտոսի եւ Բարձր հայոց սահմանները, եւ ուրիշ Բարձրները կը ձիւնածածկուին ամէն տարի գրեթէ 4—6 ամիս տեւողութեամբ: Այս լեռներուն հետ զուգահեռաբար դարձեալ դէպի արեւելք վերկարի ուրիշ ամենի լեռնաշղթայ մը եւս, զորոնք իրարմէ կանգնուած Չ. գետը, ու այս վերջնունը յորատուող գետիցքը՝ կոտորէ իր երկու կողմի մերթ ընդարձակ ու մերթ անձուկ անարածութեամբ արգասաբեր գաղտնիքն ու հովիտները:

Հեղափոխութեան բարեխառն եւ անողջարար կրիմայով ու մանաւանդ, տառաւոր գողացուցիչ ջուրերու թաղ մաթիւ վտաններով ու առուակներով օժտուած այս գիւղաքաղաքին գեղատեսիլ մէկ ձորին մէջ՝ կայ մինչեւ հիմա գուռ հայաբնակ թաղ մը որուն հարաւային պատմական ու մացառուտ բլուրին կողմին տակ՝ դեռ կը մնայ հնաւոր, բարձրադիր, ընդարձակ ու խիստ օղակաւ տուն մը, իր յարակից շէնքերով, պարսէզներով ու աւագանով, որոնք, կարկաշտոն առուակով մը անջատուած ըլլալով թաղէն իրենց այդ մեկուսաբեր երեւոյթովը՝ կը յիշեցնեն՝ դարերէ ի վեր հոն ապրող եւ հետզհետէ իր տանտիրական շէնքութենէն մերկացող բազմադարձ հայ ընտանիքի մը նախկին ճոխութիւնը:

Դարերու ընթացքին հետ դեռ կանգուն մնացած այդ տան մէջ ապրած է, իր տանուտիրական կարգ ու սարքով, յաջորդ կան սերունդը հայ ընտանիքի մը՝ որուն նախնիքները շատ մը ուրիշ ցօղակից ընտանիքներու հետ 14-րդ դարուն վերջերը գաղթած են Մեծ-Հայաստանէն, Լէնկիմուրեան ահաւոր արշաւանքներու ատենները՝ երբ արեւնայեղ դէպքերու եւ ընդարձակածաւալ նախճիրներու սպաւերէց դարձած էր Հայաստանն ուր ստիպուած էին թողուլ՝ սղգային շատ մը ուրիշ գողթականութեանց նման՝ աստիք ալ, իրենց ամբողջ ստացուածքն ու անշարժ կայունները, եւ, գէթ իրենց կեանքերը ապստեղու համար արիւնհարու աշխարհակալին սուրէն, եկած ապաստան գտած էին Բ. ի մէջ, որ, այս պատմական

էին: Ատոր տղ պատճառը սա էր որ, ներսէս Արծրունի անունով ճանչցուած ժամանակ, Աւագակապետի գոյութիւնը կը ծածկէր եւ, փոխադարձաբար, Աւագակապետ անունով ճանչցուած միջոցն, ներսէս Արծրունիի գոյութիւնը կը ծածկէր... այնպէս որ երկու անձնաւորութիւն էր ինքը:

— Իմացածիս նախնիով՝ այդ Վ. անական ըսած մարդերից վարդապետ մըն է եղեր, արդե՞ք ճիշտ է հարցոց Աւագակապետը:

— Շիտակ է. Վարդայ վանքին վարդապետներէն մին է... պատմագիտնեց վանահայրը, բայց կղերական սրբեմը վերջին ժամանակներու մէջ հազաւ...

— Ծանօթ է՞րք իրեն:

— Երկու անգամ տեսած եմ զինքը:

— Բնիկ ո՞ր երկրացի էր Վանական:

— Վանի Շապախ քաղաքացի էր:

րազմներուն տակ, եղած էր իրենց երկրորդ հայրենիքը եւ ուր նոր տուն տեղ ու ազգային անջատ ու փոքրիկ համայնք մը կազմած էին Ս... Զօրպաճի եւ իր հետեւորդները:

ԱՐԿԱՄ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Եգիպտահայ թերթերէ կը տեղեկանանք թէ Հայկ. Բարեգործական Ընդհ. Միութեան Ազգ. Եւրոպ. մասնաճիւղը յաջող գործունէութիւն մը ունեցած է վերջերս: Այդ մասնաճիւղի անդամներուն թիւը հասեր է 282ի ասոնց մտից գումարը եղեր է 2528 եգիպտ. սուկի: Այժմ Հայկ. Բարեգործ. Ընդհ. Միութեան գրաւագլխոյ անձնակազմի գումարը կանցնի 7000 սուկին. իսկ ամսական եկամուտը կը ըլլայ 140 սուկի:

— Պոլսոյ թերթերէն իմացուածին նայելով, Պատրիարքարանը Պոլսոյ փաշայի խորհուրդովը Գահիրէի և Ալեքսանդրիոյ ազգային կաղմակերպութեան վերաբերեալ կանոնագիր մը վաւերացուցած է, 28 յոգուածներէ բաղկացեալ:

Արդեօք Ազգ. Սահմանադրութիւնը Եգիպտոսի համար անգործադրելի ընելու նոր ճիգ մըն է այս, թէ եգիպտական այդ երկու կարեւոր քաղաքներու իրարու հետ յարաբերութիւնները ճշդելու ջանք մը:

— Ռուս կառավարութիւնը զբաւեւ է Տփղիս հրատարակուող «Ապագայ» թերթը որ Հնչակեան Ընկերակազմներու օւկանն էր: Դանի մը օրէ ի վեր Տփղիսի «Մշակ» և «Փայլակ» թերթերն ևս չենք ստանար: Կերեալ թէ Կովկասի հայոց դէմ կրկին սկսած են մասնաւոր խտուածութիւններ, վարդապետներ արտաքսել, թերթեր դադարեցնել ևն: Այս մասնաւոր խտուածութիւնները արդեօք հետեւեալքը չեն:

Արդէն առեւծի պէս մարդեր կ'ըլլին անկից: Քուտերը միայն անոնց հետ շատ հաշտ կ'ապրին: Գալով ներսէս Արծրունիին, ատոր մասին եղած բացատրութիւնները շատ միմիայն են: Ու մտնք կըսեն թէ ընկի քաղաքացի է. ումանք ալ կը պնդեն թէ գեղացի է: Վերապէս այդ մարդը բովանդակ գոյութեամբ առասպելական է ու մտած տեղը, քալած վայրը... ամենուրեք ուրեւական տիպ մը դարձած է: Ի՞նչ գիտնամ... օր մը Պոլսոյ Եգիպտոս մը կար՝ որ սպաննուեցաւ իբրեւ կառավարութեան մեղսակից մը, պատմեց թէ հոգեւոր հրեշտակ մը այնքան իրեն վախ ազդած չէր կրնար ըլլալ, որքան այդ անձնաւորութիւնը: Նոյն իսկ Սակտին փաշայի մահն անոր վերաբերեցին, որուն համար քիչ մնաց Վան քաղաքը հիմնադրուած պիտի կործանուեր:

Այսպէս Վանահայրը բաւական

այն կծու յարձակումին, զոր գործեց Տուփային մէջ հայ պատգամաւոր մը ռուս բանակին դէմ. յարձակում մը՝ որ մազ մը մնաց պատճառ պիտի ըլլար Տուփայի լուծուելուն, եթէ նախագահը չի փութար հայու մը այն խելաւ վարմունքը նշաւակել և ռուս բանակին պատիւը պաշտպանել շախմատի մեծամասնութեամբ մը:

— Պաղտիկ էֆ. Սագանիկը տակէն 2000 սուկի բաժին ինկած է Ազգ. Հիւանդանոցին եւ Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին. իսկ 4000 սուկի ժառանգորդները բաժնուեր են: Ազգին ստացած 2000 սուկով կալուածներ պիտի գնուին:

— Իրատէով մը արտօնութիւն տրուած է «Ճէրիտէի Շարգի» և «Սուրհանդակ» օրաթերթերուն վերստին հրատարակութեանը, պատասխանատու տնօրէնութեամբ Յակոբ էֆ. Վարժապետեանի եւ վարչութեամբ հանգուցեալ արտօնատիրոյ որդւոյն՝ Յակոբ էֆ. Ճիվէլէկեանի:

— Պէճիական Լուվէնի միջազգային ցուցահանդէսին Մամուլի ճիւղին գնահատիչ մարմինը առաջին մրցանակ նուիրած է Պոլսոյ «Արգելք» թերթին:

ԾԱԽՈՒԹԻՐՔԵՐ

ԹԻՒՂՈՒՐՏ Ա. հատոր (162 էջ) 1 ֆր. » Բ. » (433 էջ) 2 ֆր. ՆՈՐ ԵՐԳՈՒՐԱՆ Կամ ՄՐՄՈՒՆԶ ՀԱՅԳԱՒԱՆ Երկրորդ անգամ տպագրուած եւ ճոխացած. Գին 1 ֆր.

ՆԵՏԱ կը պատկերացնէ Պուլկարներու նիստ ու կացը ու թուրքերէ կրած տառապանքը անոնց ազատութենէն առաջ. Գին 50 սանգիմ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՁՈՋՆԵՐ Պատկեր մը Ճաճիւստաստանի իրական կեանքէն: Ձեռնաւ գին 1 ֆր.

Այս գրքերը ստանալու համար դիմել ՎԱՍԻԼ «Իրաւունք» ի խմբագրութեան

րոշ տեղեկութիւններ տուած կը կարծէր Հայրենեաց ծառայողին, որ կատարեալ պաղարկումութեամբ մը մտիկ ըրաւ. յետոյ՝ կէս գիշերուան մօտ առաջնորդից հիւրը ննջելու...

— Հոգեկան անհուն կորով մը կը տեսնամ սա կղերականին մէջ ըսաւ: Աւագակապետն ինքնիրեն, պէտք է յայտնեմ իրեն թէ՛ պարտաւոր է տէր Օհանի փրկելու. յոյն իսկ Ս. Պատրիարքին հրամանին հակառակ: Չեմ կարծեր թէ՛ ստրուկներու նկարագիրը ցոյց տայ ինքի Ախ, անկարելի է որ մեկնիմ անկից, առանձն այդ անձնուրաց ծերունին իր ընտանեկան յարկը վերադարձնելու: Ապերախտ աշխարհին չը պիտի թողում իր կամքին զօհէ զանի...

(Շարունակելի)

Ռեզոլյուցիոն սաքին օլան պապ-
նէլէքիսիպին՝ բանայիր միւնա
սիպէթի իլէ Տօպրիչէ կիթմէլէ-
րինտէ՝ կազէթա պօրճարունը օ-
րատա ֆօթօկրաֆ Մ Սիսակեանա
էօտէմէլէրի րէճա օլունուր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թիիիիիի

Մաքէթոնիատա շու սըրա թիւրք
չէթալարը տախի արթմը տըր-
լար: Հիւքիւմէթ թիւրքէրին
ճինայէթէրինի սըրպ վէ պուլ-
կար չէթալարնա աթֆ իթմէլէ
չալըչիօր: Սօն կիւնլէրտէ Անկէլ
վէ Տիֆօ նամ իքի պուլկար պի-
րատէրլէր Լօրինցան քէօյիւնտէ
պիր թիւրք չէթալարնա գաթլ
օլընտըլար: Հիւքիւմէթ րաբօր-
թընտա ւմէճնուլ չախսլար թա-
րաֆընտան գաթլ օլընտըլար
տէմիլ տիր

Կէչէն հաֆթա թէքրար պիր
թիւրք չէթալար Մանասթըր վի-
լայէթինտէ Վարտինօ պուլկար
քէօյիւնէ կիրօիլ վէ պիր տէյի-
մէն, իքի էլ Եադմըլ իսէաէ, է-
հալի մուգալէմէթ իտէրէք չէ-
թալը գաչըրմըլ տըր:

— Լա Հէյ սուլհ գօնֆէրանսը-
նա իշթիւրաք իթմէլէ իշիւն թիւր-
քիա թարաֆընտան նասպ օլը-
նաւ մուրախսլար Լա Հէյէ կիթ-
մէք իշիւն Սթանպօլտան հարէ-
քէթ իթմիլէր տիր:

— Թիւրքիայա իսթիգրազ վէր-
մէք իշիւն Ալմանիանը Պէրլին
վէ Տրիսթ պանգասը՝ ինկիլիզ-
ֆրանսըզ պանգալարըն Եարտըմ
իթմէլէճէքէրինի անլայարագ,
քէնտիսի տախի էլ չէքմէլէ մէճ-
պուր օլմուլ: Շու սըրա բարաճա
բէք սըզընթրտա օլան թիւրք
հիւքիւմէթի բէք միւշըիլ պիր
հալտէ պուլընիօր, զիրա մէմուր-
լարա վէ ասքէրլէրէ պիրէր ալ-
լըզ էօտէմէք իշիւն բարա Եօզ
տըր: Գրիպ ֆապրիգասընա սը-
բարըլ իտիլէն թօրլարըն վէ սա-
լիր մուհիւմթը հարպիլէնին պէ-
տէլլէրի պիլա թէէլիսի էօտէմէք
էլզէմ տիր: պուլարտան մատա
Սուլթան գըզլարընը Եազընտա
էվլէնտիթէճէկիստէն պէօյիլ
մէպլաղա իշթիլաճը վար տըր:

— Եէմէնտէ պիր գաչ թապուր
ասքէր ասը Արապլար իւղէրինէ
կիթմէք իսթէտիքլէրի իշիւն
Սանապա կէրի կէօնտէրիլիլէր:

— Մանասթըր վիլայէթի տա
խիլինտէ Բրիլէրտէ պիր սըրպ
յօմիթասը թուլթուլմուլ օլարագ
անըն իֆատէլէրի իւղէրինի պիր
չօգ սըրպլար տէրտէսթ օլտու-
լար: չիմտի մէզըիւր գազատա
Եօզլամաղար տէվամ իտէյօր:

— Սթանպօլտաքի աճէմ էլիսի
Սուլթանա վէ Պապը Ալիյէ միւ-

րաճաթլէ, Թիւրքիա Բիւրտլէ-
րի Աճէմիստան քիւրտլէրինէ
մուլլէնէթէ կիտուպտէ՝ Մէճլիսի
մէպուսանա մանի օլմագ իշիւն
հազըրլըզ կէօրտիւլէրինի պիլ
պէյան, անլէրին մէնն իտիլմէ-
սինի թալէպ իթտի: քէզա Բիւրտ-
լէրին ասըլ մագսէտի զասպ ու
Եազլա իթմէք օլտըրընը տախի
աճէմ էլիսի իլլալ իթմէսինտէ,
Պապը Ալի էրպուրմ վէ Մուսուլ
վալիլէրինէ Բիւրտլէրին հարէ-
քէթինէ մէպին սըզը էմիրլէր
վէրտի:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Պուլկարիա, Բուսանիա վէ Ես-
նանիստան իշիւն Մ. Ամերիկա
Գօնսուլտը օլան Մ. Ժագսոնա իգ-
րամէն էվլէլէրի կիւն Սօֆիատա
Բրէնսին սէրայընտա պիր զիյա-
ֆէթ քէչիտէ օլունուր:

— Լա Հէյ գօնֆէրանսընա Պուլ-
կարիա թարաֆընտան թային օ-
լընան մուրախսլար չուլար
տըր: Ժէնէրալ Վինարօվ, մահ-
քիմէի թէմիլ բրօգուրօրը Մ. Գա-
րանճուլով, գաբիթան Տիմիթ-
րիէվ վէ Միլլէվ իշպու հէյէթէ
սէրքեաթիպ նասպ օլունմուլ
տըր:

— Ֆիւրքէրա խասթալընա
թուլթուլան վէ Եախօտ ամերիկա
աչը իլէ աչլանան պաղլարտան
5 սէնէ վէրկի ալընմայաճաղը
իշիւն պիր գանունանմէ չըզմըլ
տըր: պու տէֆա Մալիյէ նէզարէ-
թէ 5 սէնէի 12 սէնէյէ թահվիլ
իթտի: Եանի 12 սէնէ վէրկի ա-
լընմայաճաղ ֆիւրքէրայա թու-
լթուլան վէ Եախօտ ամերիկա
ասթալարընտան աչլանան պաղլար
իշիւն:

— Վարնա իսքէլէսի վէ իլի-
մանը Եաբան չիրքէթ պիր գաչ
միլիոն ֆր: հիւքիւմէթտէն թա-
լէպ իթմէքտէ տիր: Պու տէֆա
վիւքէլա մէճլիսի մէսէլէի թէտ-
գըզ իտէրէք գաբար վէրմիլ
տիր քի՝ անըն հաչլը պիր հէյէ-
թի հաքէմէյէյէ իհալէ օլուն-
սուն:

— Սօֆիատան էճնէպի կազէ-
թալարընա իշար օլընտըլը իւզ-
րէ, Ֆիլիպէտէքի թօրճը ասքէր-
լէրտէն պաղլարը սիլահ գաչըր-
մագ իշիւն պիր գօմբօյա միւ-
լթէճասըր օլմուլար իսէտէ վագ-
թընտա իշ մէյտանա չըզուպ,
միլթէճասըրլար տէրտէսթ օլուն-
մուլ: Պու իշտէն տօլայը հարպի-
յէ նազըրը Ֆիլիպէ գօմանտանը-
նը՝ իլլահաթ ալմագ իշիւն Սօ-
ֆիայա չաղըրմըլ:

ՐՈՒՍԻԱ

Տուստա աբազի վէ զըրաթ
մէսէլէսի միւղէրէրէ օլունիօր:
Արազիլէրի րէչպէրլէրէ թագսիմ
իթմէք թէքիլի չէտիտ միւճա-
տէլլէրէ սէպէպ օլտու, Պիր չօգ
նուլթօլարտան սօնրա մէսէլէ ֆա-
սըլըզիլը օլմատը, զիշա բար-

թիլէր պէյնիլտէ իթիլաֆ հասըլ
օլմալար: Իշպու մէսէլէ Տուսա-
նըն տաղըլմասընա սէպէպ օլա-
ճագ զանն օլընիօր:

— Վալիս րուս: Բարթիսինէ
մէնսուպ Մէլիլիքով նամ կէնճի
Ոտէստա 7 քիլի թուլթուպ, պիր
կէմիլէ կէօթիւրէրէք, րէնճիտէ-
լէր ալթընտա օնտան բարթիսին
սըրլարընը անլամտյա չալըչիւր-
լար: Մէլիլիքովը հէր թարա-
ֆըրը տէլիկ տէլիկ իթմիլլէր-
նիհայէթ անըն պաղլարընա ա-
տամլար Եէթիլմէսինտէ տիկէր-
լէրի պըրագուպ գաչըլլար: Բօ-
լիսիա կէօթէրիլէն կէմիլի թա-
հարի իտէրէք, չիւպհէլի ատամ-
լար տէրտէսթ իթտի:

— Բէթրպաղըրիտա սիլահը 5
քիլի Արթիւր Բօբէլ ֆապրիգա-
սընան գաղիէրինի թուլթարագ
6800 րուպլի ալըրլար: քէզա ալ-
նը կիւնտէ էլէքթրիք ֆապրի-
գասընը գաղիէրինտէն 5000
րուպլի ալուպ Եաբէլէրլէր: ճա-
նիլէր թուլթուլմուլ տըր:

Մ Ը Մ Ը Ր

Գահիրէ կազէթալարընը ի-
շարը իւղրէ, իտիլին պիրատէրի
Մուհամմէտ Ալի Սթանպօլա կիթ-
միլ օլուպ: Սուլթանըն պիր գը-
զը իլէ պէրապէր էվլէնէճէք ի-
միլ:

— Մըսըրտա Տարիլֆինուն
(համալսարան) թէէսիսի իշիւն
թէչըրլ օլընան գօմիսիօն չիմ-
տիյէ գատար 26447 լիրա թօր-
լամըլ տըր:

— Եէրլի վէ էճնէպի օլուպտէ
իշիլ վէ պէտնամ Եէրլէրտէ
սէրսէրի կէզէնլէրի թուլթուպ,
թահգիգաթտան սօնրա մահէլինէ
Եօլլամագ վաղիֆէսի իլէ մէմուր-
լար: թային օլունմուլ տըր:

ՄԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Ֆրանսանըն թուլթուլ չէհրինտէ
պաղճըլար թարաֆընտան 25000
քիլիլիկ պիր միթիլիկ թէճէմիլ
օլունտը: Դէտիտ նուլթօլար իրաւ

օլունտը: Վէրիլէն գաբար իւղրէ,
էլէք իտատալարը գապրալ օլուն-
մագ իսէ՝ Բարիլ իւղէրինէ հա-
րէքէթ իտէճէքլէր: Տիկէր չէհրի-
լէրտէ տախի ալնը: հարէքէթ
հասըլ օլմուլ տըր:

— Տանիմարգա գրալը վէ գրա-
լիյալը Լօնտրայա կիտէրէք, ին-
կիլթէրա գրալը վէ խանէտանը
թարաֆընտան թալթիլթաթլէ
գապուլ օլունտըլար: Սէրայտա զի-
յաֆէթ քէչիտէ օլընտը, Բուս,
Ալման վէ Աստորիա էլիլէրի վէ
տիկէր տիքթամաթլար տախի տա-
վէթ օլունտըլար:

— Եանանիստան գրալիյալար:
Բրէնա Անտրէ, զէվճէսի, էվլատ-
լարը վէ Բրէնսէս էլէնի թրիէս-
թէ Եէթիլտիլէր: Միւլարիլլէյ-
լէր Վիէննա թարգի իլէ Բէթ-
րպաղըր կիտէյօրլար:

— Սերպիանըն վիւքէլա րէյի
սի Մ. Բասիլ գապիլէնին իսթի-
ֆասընը վէրտի: Գրալ Սըրպիան-
նըն րէյիսի վէ տիկէր զէվաթլէ
իսթիլարէ իտէյօր:

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Հաղթ թաղը. Տօքթ. Բօրիլ բը-
նակած տան կից, Վօտէնսքա փողոցի
մէջ թիւ 3/809 տունը, որուն պար-
տէլին կողմը Վիթրասօվա փողոցի կե-
լէ Ե. Դանի 511 քառակ. մէթր տարա-
ժութիւն՝ իր պարտէզով միասին, 6
սենեակներ, խոհանոց, մաղան, ախոռ
Եւայլն կը ծախուի:

Դիմել Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳՈՅՈՂՅԱՆԻ
Վանա

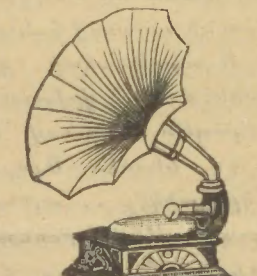
Ա. Զ. Դ

Կը խնդրուի մեր յարգոյ բա-
ժանորդներէն որ իրենց բաժ-
նեկներէն չը յապաղեցնեն ալլ-
Եւս:

Կը խնդրուի նաեւ իրաւունքի
գործակալ-բարեկամներէն որ ի-
րենց գանձույններու հաշիւը զըր-
կեն մեզ որպէս զի ըստ այնմ
վարուինք չվճարուներու հետ:

Издатель: Д-ръ М. Торосианъ

печатация Д. Тодоровъ С-и е — Врца

ՆՈՐՈԹԻՒՆ

ԿՐԱՄՓՅՕՆԻ ՀԱՅԵՐԷՆ

Փ Լ Ա Գ Ա Ն Ե Ր

Հոյս տեսաւ մեր նոր ցուցակը հայերէն՝ Կրամօֆօնի
բլաքանիւրու ֆալաքողագ կը զրկենք ձրի 80 կտորէ աւելի
զանազան հայերէն եղանակներ աւենառաջնակարգ «Կրա-
մօֆօն Ընկեր» ֆապրիքէն, «Գրող Հրէշտակ» մարքայով,
Ամենագիւմակունը բոլոր գոյուլթիւն ունեցող բլաքանիւրէն,
Ընտիր Կրամօֆօններ մատչելի գներով Երեք տարի ե-
րաշխաւոր: Դեմար:

Ն. ԱԼԵԱՆԱՔ և ի. ԾԵՐՈՒՆԵԱՆ

Գործարան Հեճելանիի „ՔՐՕՄԻԼԵՍ“ — ՌՈՒՍՃՈՒՔ